

Jorge Semprún Door Drs. Chris Nigten

Datum: Woensdag, 26 maart 2014 om 20.00 uur
Plaats: Duinzichtkerk, Van Hogenhoucklaan 89, 2596 TC Den Haag
OV: Bus 22 en 23, halte Bronovo
Reserveren: secretaria@asoha.nl voor 22 maart. Vanaf 22 maart worden de bevestigingen verstuurd. Uitsluitend voor leden!

De schrijver Jorge Semprún, in 1923 geboren in Madrid en in 2011 overleden in Parijs, heeft een enerverend leven geleid, dat sterk is getekend door het nazisme en het stalinisme. Semprún schreef voornamelijk in het Frans, omdat hij als Spaanse balling in Frankrijk zijn moedertaal had ingeruild voor deze taal. Toch heeft hij ook enkele boeken rechtstreeks in het Spaans geschreven. In elk geval wordt hij tegenwoordig gerekend tot zowel het literair erfgoed van Frankrijk als Spanje.

Zijn omvangrijke oeuvre laat zich lezen als een autobiografisch onderzoek naar de raakpunten tussen zijn persoonlijke herinneringen en de algemene geschiedenis. Een kernthema hierin is de barbarij van het concentratiekamp. Na zijn arrestatie als lid van het Franse verzet in 1943 heeft hij als gevangene in Buchenwald de verschrikkingen aan den lijve ondervonden. Deze ervaring staat centraal in vier boeken, waaronder zijn gelauwerde debuutroman uit 1963 *Le grand voyage*. Een jaar later, in 1964, werd hij uit de Partido Comunista de España gezet, waarvoor hij bijna twintig jaar lang clandestiene acties in Spanje had ondernomen. Het ingrijpende afscheid van het communisme is een ander kenmerkend thema. Zijn eerste boek over deze thematiek, *Autobiografía de Federico Sánchez* uit 1977, wordt door velen beschouwd als zijn beste werk.

In 1989 raakte Jorge Semprún, op dat moment minister van Cultuur in de regering van Felipe González, in Nederland bekender door zijn medewerking aan het VPRO-programma *Nauwgezet en wanhopig*, waarin schrijvers aan het woord kwamen over de geschiedenis van de twintigste eeuw. Daarin vertelde hij ook over de twee jaar (1937-1939) die hij tijdens de Spaanse burgeroorlog heeft doorgebracht in Den Haag. In de zomer van 1936 had hij met zijn familie Spanje moeten ontvluchten om vervolgens als nauwelijks dertienjarige jongen begin 1937 te arriveren in de hofstad, waar zijn vader was benoemd tot zaakgelastigde van de Spaanse republiek. In het literaire werk van Jorge Semprún zijn heel wat verwijzingen te vinden naar dit verblijf in Den Haag, al vanaf zijn eerste roman.

In zijn **Nederlandstalige** inleiding gaat Chris Nigten na een schets van de levensloop van Jorge Semprún vooral in op deze Haagse periode, die doorgaans weinig aandacht krijgt in de vele aan de Spaans-Franse schrijver gewijde publicaties. Desondanks waren deze jeugdijaren voor de vorming van zijn wereldbeeld van fundamenteel belang. Zowel de dramatische

ontwikkeling van de burgeroorlog die voor zijn familie uitliep op ballingschap, als de in Den Haag in het milieu van zijn vader genoten culturele opvoeding heeft levenslang een onuitwisbare indruk gemaakt op Jorge Semprún. In het in 1998 verschenen *Adieu, vive clarté* beschrijft hij zijn leven vóór de Tweede Wereldoorlog. In dit autobiografische boek keert hij ook terug naar Den Haag, waar het gezantschapsgebouw aan Plein 1813, het Tweede Gymnasium, het Mauritshuis en boekhandel Martinus Nijhoff voor hem belangrijke plekken waren. De titel van de Nederlandse vertaling (Meulenhoff 1999) is *Vaarwel, heldere glans*.

Tot besluit van de inleiding zal worden stilgestaan bij de activiteiten van de nog jonge Franse vriendenvereniging *Association des Amis de Jorge Semprun* (www.lesamisdejorgesemprun.eu).

Chris Nigten is historicus, docent European Studies en voormalig voorzitter van ons genootschap.